

**ÅRSBERETNING FOR
ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN
2009**

Advokatbevillingsnemndens sammensetning

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstolloven § 226. Nemndens sammensetning har i 2009 vært slik:

Leder: Tingrettsdommer Trine Standal
(Varamedlem: Dommer Tove Merete Voldbæk)

Medlem: Advokat Erling Olav Lyngtveit
(Varamedlem: Advokat Johnny Veum)

Medlem: Rettshjelper Nina Walthinsen
(Varamedlem: Rådgiver Hilde Kristin Haugen)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet.

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og varamedlemmer fastsettes av Justisdepartementet og dekkes av Tilsynsrådet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer i 2009 med til sammen kr. 187.971,-. Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidrag som landets praktiserende advokater og rettshjelpere årlig plikter å betale til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. Regnskap og melding om nemndens virksomhet sendes hvert år til Justisdepartementet. Nemndens årsberetning for 2009 blir lagt ut på Tilsynsrådets nettside og vil også bli sendt til dem av landets praktiserende advokater og rettshjelpere som ønsker det.

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av året avholdt 9 møter.

Generelt om Advokatbevillingsnemnden

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets øverste organ. Dette innebærer at Advokatbevillingsnemnden – på sitt område – er overordnet de to øvrige organer i dette systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Advokatbevillingsnemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet eller Disiplinærnemnden, og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltnings- og offentlighetsloven gjelder for Advokatbevillingsnemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstolloven § 226. Domstollovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer i den enkelte sak.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet er nærmere omhandlet i advokatforskriften av 20. desember 1996 kapittel 6. Nemnden er klageinstans for vedtak som nevnt i domstoloven § 225 fjerde ledd, truffet av Tilsynsrådet. Dette gjelder vedtak som er til ugunst for den det retter seg mot, og klageadgangen omfatter bl.a. beslutning om oppnevning av forvalter, avslag på søknad om advokatbevilling, avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig og avslag på søknad om tillatelse til å utøve rettshjelpvirksomhet.

Advokatbevillingsnemnden avgjør saker etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinernemnden, som nevnt i domstoloven § 219 tredje ledd og § 230, jf. § 226 annet ledd. Bestemmelsene omfatter bl.a. tilbakekall av advokatbevillinger og nedleggelse av forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen yter rettshjelp. Dersom Advokatbevillingsnemnden ikke tar Tilsynsrådets / Disiplinernemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irettesettelse eller en advarsel.

Advokatbevillingsnemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevillinger og om tilbakekall av fullmektigautorisasjoner kan bringes inn for retten, som kan prøve alle sider av nemndens vedtak. Staten ved Advokatbevillingsnemnden er rett saksøkt. Reglene i tvisteloven gjelder for eventuelle søksmål, og retten kan beslutte at vedtaket ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller endelig dom foreligger, jf. domstoloven § 230 første ledd i.f. Advokatbevillingsnemnden kan også selv treffe beslutning om å utsette iverksettingen av vedtaket til det foreligger endelig dom, jf. forvaltningsloven § 42.

Virksomheten i 2009

Advokatbevillingsnemnden har i 2009 behandlet til sammen 86 saker. Dette er en nedgang fra 2008 (114). Samtlige saker er mottatt fra Tilsynsrådet for advokatvirksomhet. 42 av sakene gjelder innberetninger etter fristoversittelser – de øvrige sakene omhandler andre forhold, se nedenfor.

Advokatbevillingsnemnden har i 2009 tilbakekalt 13 advokatbevillinger. Dette innebærer en nedgang i forhold til 2007 (17). Ett av tilbakekallsvedtakene er brakt inn for domstolene.

Advokatbevillingsnemnden har meddelt 7 irettesettelser og 34 advarsler. For 2008 var tilsvarende tall hhv. 28 og 44.

Dersom en advokats bo kommer under konkursbehandling, trer advokatbevillingen ut av kraft inntil gjelden blir ordnet, jf. domstoloven § 230 annet ledd første pkt. Når vedkommende godtgjør at gjelden er ordnet, kan Advokatbevillingsnemnden etter søknad oppheve suspensjonen. Advokatbevillingsnemnden mottok 1 slik søknad i 2009. Søknaden ble innvilget. Nemnden behandlet også 2 søknader om rett til å benytte bevillingen til tross for konkurs, jf. samme bestemmelses annet pkt. Ingen av søknadene ble innvilget.

Advokatbevillingsnemnden har suspendert 1 advokatbevilling på bakgrunn av pågående straffesak.

Advokatbevillingsnemnden behandlet 5 klager på avslag på søknad om advokatbevilling. Ingen av disse ble etterkommet. I tillegg mottok Advokatbevillingsnemnden 2 klager på Tilsynsrådets avslag på søknad om ny bevilling *etter tidligere tilbakekall*. Samtlige klager ble avslått. Nemnden behandlet videre 1 klage på avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig, jf. domstoloven § 223 annet ledd. Klagen ble ikke tatt til følge.

Aktuelle avgjørelser i 2009

1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2009 mottatt 4 innberetninger fra Tilsynsrådet som relaterer seg til avholdte bokettersyn. Advokatbevillingsnemnden besluttet i samtlige saker å tilbakekalle bevillingene. Antallet innberetninger til Advokatbevillingsnemnden fra Tilsynsrådet på dette grunnlaget er det samme som i 2008.

a) Advokatbevillingsnemnden fant advokatens opptreden i forhold til en klient å være helt uforenlig med utøvelse av advokatyret. Advokaten hadde bl. a. urettmessig disponert ca. 2 millioner kroner av midler relatert til klienten. Det forelå også alvorlige mangler ved advokatens regnskap. Klienten hadde politianmeldt advokaten.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling. Advokaten har saksøkt Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden med påstand om at beslutningen/ vedtaket kjennes ugyldig.

b) Advokaten hadde innrettet sin bokføring og sitt regnskap på en slik måte at det ikke var mulig for Tilsynsrådet å gjennomføre sine lovpålagte kontrollhandlinger på tilfredsstillende vis. Det regnskapet som forelå var verdiløst. Også klientmiddelbehandlingen var preget av og manglende kontroll. Advokaten hadde bl. a. i den forbindelse hevet beløp han ikke var rettmessig eier av.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden valgte imidlertid kun å benytte tilbakekallshjemmelen i nr. 3. Advokaten har senere brakt forholdet i orden og etter søknad fått ny bevilling.

c) Advokatens bevilling var suspendert som en følge av konkurs. Det ble senere besluttet avholdt bokettersyn hos advokaten samt oppnevnt forvalter, jf. domstoloven § 228. Advokaten medvirket ikke tilfredsstillende ved gjennomføringen av bokettersynet og unnlot å besvare Tilsynsrådets spørsmål vedrørende behandlingen av klientmidlene. Advokaten er politianmeldt av egen klient.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, og tilbakekalte advokatens bevilling.

d) Advokatbevillingsnemnden meddelte advokaten en advarsel 1. juli 2009 på grunn av manglende innsendelse av egenerklæring med vedlegg til Tilsynsrådet. Erklæringen ble senere mottatt den 25. august s.å. Tilsynsrådet hadde også avholdt bokettersyn hos advokaten, og innberettet ham etter dette til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av advokatbevillingen, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden konkluderte med at det fremsto som uforståelig at ikke advokaten, etter to tidligere bokettersyn med klar påpekning av betydelige regnskapsmessige mangler,

hadde sørget for at regnskapsføringen og klientmiddelbehandlingen fant sted iht. reglene på området. Advokaten hadde dessuten i årene 2006-2008 innsendt egenerklæringen for sent og fått reaksjoner for dette.

Advokaten ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om tilbakekall av hans bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Advokatbevillingsnemnden sluttet seg i hovedsak til Tilsynsrådets vurdering og begrunnelse, men valgte kun å benytte tilbakekallshjemmelen i nr. 3.

2. Tilsynsrådets innberetninger av fristoversittelser

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 30. april hvert år betale det lovbestemte bidraget til Tilsynsrådet, og for advokatenes del også til Disiplinærnemnden. De skal senest innen ovennevnte dato også innsende egenerklæring med revisoruttalelse samt vedlegg til Tilsynsrådet.

Advokatbevillingsnemnden har behandlet innberetninger av til sammen 42 advokater/rettshjelpere for mislighold av plikten til å betale bidrag og /eller plikten til innsendelse av egenerklæring med revisoruttalelse samt vedlegg. Dette er en nedgang fra 2008, hvor tallet var 69.

Av de innberettede advokater/rettshjelpere ble 6 innberettet som følge av manglende rettidig bidragsbetaling. 2 ble meddelt en irettesettelse for dette forholdet (1 av sakene ble senere omgjort) og 4 ble meddelt en advarsel. 1 av advokatene mistet senere sin bevilling pga. ytterligere fristoversittelse.

19 advokater/rettshjelpere ble innberettet som følge av manglende rettidig innsendelse av egenerklæring med vedlegg. 4 av dem ble meddelt en irettesettelse og 15 ble meddelt en advarsel. 2 av de advokatene som ble meddelt en advarsel mistet senere sin bevilling pga. ytterligere fristoversittelse.

17 advokater/rettshjelpere ble innberettet som følge av både manglende betaling av bidrag og manglende innsendelse av egenerklæring med vedlegg. Av disse ble 2 meddelt en irettesettelse og 15 ble meddelt en advarsel. 4 av dem som her opprinnelig ble meddelt en advarsel, mistet senere sin bevilling pga. ytterligere fristoversittelse.

3. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker

Klager på avslag på søknad om advokatbevilling.

a) Søker hadde påberopt seg praksis som advokatfullmektig, jf. domstoloven § 220 annet ledd nr. 2 bokstav a. For at slik praksis skal medregnes ved søknad om advokatbevilling, må søkeren godtgjøre prosedyreerfaring. Søkeren må ha prosedert under minst tre hovedforhandlinger i sivile saker av et visst omfang, jf. advokatforskriften § 8-1. En av sakene som søker hadde påberopt var gjennomført rettsmegling. Tilsynsrådet avsto søknaden med den begrunnelse at lovens krav om å ha prosedert ”under hovedforhandling” ikke var oppfylt i dette tilfellet. Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen til følge.

b) Søker hadde bl.a. påberopt seg praksis som rettshjelper og juridisk praksis fra stilling som førstekonsulent ved en høyskole, førstekonsulent ved trygdekontor samt stilling som seniorrådgiver i et departement. Advokatbevillingsnemnden fant – i likhet med Tilsynsrådet –

ikke denne praksisen å være så vidt spesielt relevant i denne sammenheng at den kunne medføre godkjenning av praksistid utover seks måneder, jf. domstolloven § 220 annet ledd; ”annen juridisk virksomhet”. Det ble i den forbindelse også vist til at praksisen som rettshjelper hadde funnet sted i den samme perioden hvor søker var ansatt som jurist i det offentlige.

c) Søker påberopte seg praksis som tingsnotarie i Sverige til oppfyllelse av krav om praksistid. Tilsynsrådet uttalte at praksiskravet, jf. advokatforskriften § 8-1 og domstolloven § 220 annet ledd, innebærer et krav til erfaring fra rettergang i Norge. Søker hadde etter Tilsynsrådets oppfatning ikke opparbeidet seg to års praksistid i Norge gjennom sitt arbeid som tingsnotarie i Sverige. Tilsynsrådet fant imidlertid å kunne godkjenne hennes praksis med til sammen 6 måneder som annen juridisk virksomhet, jf. domstolloven § 220 annet ledd. Tilsynsrådet uttalte at man ikke oppfatter EØS-reglene slik at en person som har utdannelse og praksis fra en EØS-stat, hvor staten ikke gir vedkommende rett til advokatbevilling, skal ha rett på advokatbevilling i en annen EØS-stat.

Advokatbevillingsnemnden delte Tilsynsrådets vurderinger og konklusjon og tok ikke klagen til følge.

d) Advokatbevillingsnemnden la i likhet med Tilsynsrådet til grunn at klageren, for to av sakene som var påberopt til oppfyllelse av prosedyrekravet, hadde opptrådt i rettergang uten at nødvendig autorisasjonsforhold var etablert. Han fikk, som en konsekvens av dette, underkjent prosedyrerfaring, jf. advokatforskriften § 8-1. Tilsynsrådet uttalte i den forbindelse følgende:

Av domstolloven § 223 første ledd fremgår: ”Enhver advokat har rett til å ha en autorisert fullmektig til å opptre for seg i rettergang.” Motsetningsvis innebærer dette, etter styrets oppfatning, at en fullmektig ikke har anledning til å opptre på vegne av en advokat i rettergang uten at et slikt nødvendig autorisasjonsforhold er etablert. Tilsynsrådet understreker at et autorisasjonsforhold er personlig og knyttet opp mot den enkelte prinsipal. En advokatfullmektig som er autorisert for én prinsipal kan følgelig ikke opptre som autorisert advokatfullmektig for andre enn ham/henne. Dersom det ønskes at en advokatfullmektig skal kunne benyttes som sådan av flere enn én prinsipal (f. eks. for alle selskapets praktiserende advokater), så må vedkommende fullmektig søkes autorisert også for dem.”

Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen til følge og viste til at vedtaket var i tråd med klar og entydig praksis.

e) Søker hadde ved to anledninger søkt om advokatbevilling. Begge var avslått av Tilsynsrådet og påklaget til Advokatbevillingsnemnden. Søker hadde påberopt seg praksis som advokatfullmektig. Avslagene var bl. a. begrunnet med at søker ikke hadde godtgjort å ha vært i virksomhet som autorisert advokatfullmektig i 2 år, jf. domstolloven § 220. Advokatbevillingsnemnden uttalte i den forbindelse følgende ved behandlingen av klagen:

”Et formelt ansettelsesforhold som advokatfullmektig er ikke kvalifiserende i seg selv. Vilkåret om å ha vært i virksomhet innebærer, ut over formelt ansettelsesforhold, også krav til fullmektigperiodens innhold. Søkeren må således i den lovbestemte perioden reelt sett ha fungert i stillingen som fullmektig på en måte som har vært egnet til å ivareta de hensyn som søkes tilgodesett gjennom praksiskravet. Advokatbevillingsnemnden finner ikke dette tvilsomt, og slutter seg for så vidt til det som er uttalt fra Tilsynsrådets styre.”

Nemnden kom videre til at søker hadde gjort seg skyldig i forhold som gjør ham uskikket eller uverdigg til å drive advokatvirksomhet, eller som gjør at han har mistet den tillit som er nødvendig i yrket, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd.

Klage på avslag på søknad om autorisasjon

I denne saken ble det både søkt om ny bevilling etter tidligere tilbakekall og subsidiært om autorisasjon som advokatfullmektig. Advokatbevillingsnemnden fant ikke å innvilge noen av søknadene og fant at vedkommende ikke oppfylte vilkårene i domstoloven § 223 annet ledd annet og tredje punktum, jf. domstoloven § 230 femte ledd. Nemnden la i sin vurdering vekt på de meget alvorlige forhold vedkommende var domfelt for (2 års ubetinget fengsel). Søker hadde fått tilsvarende avslag i 2008.

Klage på avslag om advokatbevilling etter tidligere tilbakekall

Advokatbevillingsnemnden la, som Tilsynsrådet, til grunn at søker ikke hadde hederlig vandell, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd. Søker var den 25. januar 2008 dømt til 6 måneders betinget fengsel for grovt underslag. Det ble videre lagt til grunn at han ikke hadde brakt i orden de forhold som førte til tilbakekallet. Advokatbevillingsnemnden fant det derfor ikke nødvendig å ta stilling til hvorvidt søker var å anses som skikket til å utøve advokatyrket.

4. Klagesaker for Sivilombudsmannen

Ett av Advokatbevillingsnemndens vedtak er i 2009 brakt inn for Stortingets ombudsmann for forvaltningen. Sivilombudsmannen fant ingen kritikkverdige forhold vedrørende Advokatbevillingsnemndens behandling av saken.

5. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden

Det vises til årsberetningen for 2008 hvor det vises til 4 søksmål omtalt i Årsberetningen for 2005. Det var i alle sakene krevd erstatning for økonomisk tap som følge av at vedkommendes søknad om ny bevilling – etter tidligere tilbakekall – ikke ble etterkommet på et tidligere tidspunkt. Det fremgår av årsberetningen for 2007 at 3 av sakene er avgjort. I den fjerde saken ble det inngått forlik. Dette ble senere bestridt av saksøker, som i 2007 tok ut ny stevning mot Advokatbevillingsnemnden. Borgarting lagmannsrett avviste saken i 2008 med hjemmel i tvistemålsloven § 286. Advokaten brakte på ny saken inn for tingretten i 2009 med påstand om at forliket kjennes ugyldig. Saken var berammet til behandling i slutten av 2009, men ble utsatt etter begjæring fra saksøker.

Videre vises det til Årsberetningen for 2008 under punkt 1 c) hvor det fremgår at Advokatbevillingsnemnden er saksøkt i en tilbakekallssak, men at dom ikke er blitt avsagt. Advokatbevillingsnemnden ble i denne saken frifunnet ved Oslo tingretts dom av 25. februar 2009. Dommen ble påanket av saksøker, men saken ble senere forlikt ved at partene bærer sine egne saksomkostninger ved behandlingen i lagmannretten. Tilbakekallsvedtaket ble således stående.

I tillegg til de ovennevnte sakene ble det i 2009 tatt ut søksmål i 2 saker. Den første saken gjelder avslag på søknad om advokatbevilling, jf. § 220. Saksøker har ikke tidligere hatt advokatbevilling. Saken er berammet til avholdelse i Oslo tingrett i mars 2010. Tilsynsrådet er også saksøkt i denne saken. Saken er nærmere omtalt under punkt 3 e) over.

Den andre saken gjelder tilbakekall av advokatbevilling med hjemmel § 230 første ledd nr. 1 og nr. 3. Saken er nærmere omtalt under punkt 1 a) over. Saken er berammet til avholdelse i Oslo tingrett i juni 2010.

6. Suspensjon av advokatbevilling ved advokaters straffbare forhold

Det følger av domstoloven § 230 fjerde ledd, jf. § 225 tredje ledd, at Advokatbevillingsnemnden – etter forslag fra Tilsynsrådet – kan bestemme at bevillingen skal tre ut av kraft (suspenderes) dersom en advokat blir siktet for en forbrytelse eller forseelse som kan medføre tap av advokatbevilling.

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2009 vurdert suspensjon av advokatbevilling grunnet siktelse i 2 saker:

a) Advokaten var av tingretten dømt til 90 dagers ubetinget fengsel for overtredelse av straffeloven § 271 jf. § 270. Advokaten var videre fradømt retten, for alltid, til å utøve advokatvirksomhet og til selv å innvilge fritt rettsråd, jf. straffeloven § 29. Dommen var påanket.

Advokatbevillingsnemnden valgte å suspendere advokatens bevilling inntil rettskraftig dom. Dette var i overensstemmelse med Tilsynsrådets forslag. Dommen ble senere opphevet av lagmannsretten. Saken er på nytt brakt inn for tingretten.

b) Advokaten var tiltalt for overtredelse av straffeloven § 193 første ledd for ”å ha skaffet seg eller annen seksuell omgang ved misbruk av stilling, avhengighetsforhold eller tillitsforhold”, samt også for overtredelse av straffeloven § 200 første ledd; ”for å ha foretatt seksuell handling med noen som ikke har samtykket til det”.

Advokatbevillingsnemnden valgte, på bakgrunn av at hovedforhandling var nær forestående, sammenholdt med den foreliggende bevismessige situasjon i saken, ikke å suspendere advokatens advokatbevilling. Dette var i overensstemmelse med Tilsynsrådets innstilling.

Oslo, 16. februar 2010.

Advokatbevillingsnemnden

Erling O. Lyngtveit

Trine Standal
Leder

Nina Walthinsen